

החברה ההיסטורית הישראלית

Reviewed work(s):

Source: *Zion* / ציון, Vol. (תשמ"ב), pp. 485-502

Published by: [Historical Society of Israel](#)

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/70040609>

Accessed: 26/11/2011 15:17

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Historical Society of Israel is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Zion* /.

<http://www.jstor.org>

דו"ח פעולות בשנת תשמ"ב

משרדים חדשים

משרדי החברה ההיסטורית הישראלית ומרכז זלמן שזר הועברו למעונם החדש ברחוב רשב"א 22, ירושלים. המשרדים נרכשו בכספי תרומה מיוחדת מ'קרן מסטו' ע"י המחלקה למפעלים מיוחדים של 'קרן היסוד'. תודתנו נתונה לד"ר אברהם אביחי, יו"ר 'קרן היסוד', ולצוות עובדיו. תרומה נוספת, שהועמדה לרשותנו ע"י 'יד אבי הישוב', אפשרה לנו לשפץ את המשרדים ולרכוש ציוד משרדי נוסף. גם להם נתונה תודתנו.

החברה ההיסטורית הישראלית

1. השתתפות האוניברסיטאות

השנה השתתפו כל האוניברסיטאות בתקציב החברה ההיסטורית הישראלית. אנו מקווים שגם בשנים הבאות הן תמשיכנה בכך ואף תגדלנה את השתתפותן.

2. ישיבת הוועד-הפועל

הישיבה השנתית של הוועד-הפועל של החברה התקיימה השנה באוניברסיטת תל-אביב ב-27.12.81. נכחו: פרופ' מ' שטרן, יו"ר, ד"ר א' אופנהיימר, פרופ' ש' אטינגר, פרופ' י' אריאלי, פרופ' ע' גלבוע, ד"ר נ' גרוס, פרופ' א' גרטנר, ד"ר ד"י כהן, פרופ' מ' מינץ, ד"ר מ' נדב, פרופ' ש' סימונסון, פרופ' ש' ספראי, פרופ' ד' קארפי, פרופ' נ' קצבורג, פרופ' א' רובינשטיין, פרופ' א' רפפורט, ד"ר א' תבין, מר צ' יקותיאל. בישיבה זו נמסר דו"ח על פעילות החברה ההיסטורית ופעילות מרכז זלמן שזר. להלן הנושאים, אשר נדונו באסיפה ויפורטו בהמשך: כתב-העת 'ציון', סדנת ההיסטוריון, הכנס השנתי, השתלמויות מורים, פירסומים, ספר-לימוד על השואה וסימפוזיון בינלאומי.

3. כתב-העת 'ציון'

כתב-העת 'ציון' ממשיך להופיע כרבעון. הוחלט להגדיל את ההיקף מ-90 ל-120 עמודים; זאת בעיקר הודות להקצבת המכון למדעי היהדות באוניברסיטה העברית. החוברות שיצאו לאור הן מ"ו, חוברת ד', ו-מ"ז, חוברת א' רב'.

4. מדור ביקורת-ספרים ב'ציון'

בהתאם להצעת הוועד-הפועל, הוחלט להוסיף מדור ביקורת-ספרים ב'ציון'. הכוונה לכלול שלושה סוגי ביקורת: א) הודעה על הופעת ספרים חדשים ועל תוכנם; ב) ביקורת מקיפה על ספר מרכזי בתחום המחקר ההיסטורי; ג) ביקורות קצרות. מדור הביקורת מופיע החל מחוברת מ"ז, א, שנת תשמ"ב.

5. כתבי פרופ' יצחק בער

הנהלת החברה החליטה להוציא לאור את כתבי פרופ' יצחק בער בשני כרכים. כרך א' יעסוק בנושאים כלליים ובתקופת הבית השני, וכרך ב' יעסוק בתולדות היהודים בימי הביניים ובספרד. רוב המאמרים ראו אור ב'ציון' וב'תרכיץ', והם יצולמו כפי שהם. מאמרים שהודפסו במתכונת שונה, וכן המאמרים המתורגמים משפות זרות, יסודרו מחדש לפי מתכונת 'ציון'. מועד ההופעה המשווער — סוף 1983.

6. האיגוד הבינלאומי של חברות היסטוריות לחקר תולדות עם ישראל

במסגרת הקונגרס העולמי השמיני למדעי היהדות, הוקם איגוד בינלאומי של חברות היסטוריות לחקר תולדות עם ישראל. בדיני האסיפה הכללית של האיגוד אושר תקנון האיגוד וכן נבחרה הנהלה. הרכב הנהלת האיגוד הבינלאומי: פרופ' ש' אטינגר — ישראל (יו"ר), מר' ש' וינר — ארה"ב (סיו"ר), ד"ר א' ניומן — אנגליה (סיו"ר), פרופ' ח' ביינארט — ישראל (מזכיר כבוד), פרופ' ד' קארפי — ישראל (גזבר כבוד), פרופ' י' טברסקי — ארה"ב (חבר), פרופ' ג' גרבר — ארה"ב (חברה), נציג החברה למדעי היהדות בצרפת, פרופ' מ' אליאב — ישראל (חבר).

7. החלטות הנהלת האיגוד הבינלאומי של חברות היסטוריות

- א. מכיוון שלחברי ההנהלה בארצות השונות יהיה קשה להשתתף בישיבות עקב ההוצאות הכרוכות בכך, נקבעו סדרי התקשרות בכתב לשם העלאת הצעות וקבלת החלטות.
- ב. גובה תשלום דמי-חבר ייקבע בעתיד והודעה על כך תימסר בחוזר, שיישלח לכל החברות ההיסטוריות.
- ג. הוחלט לקיים מפגש אזורי של החברות האירופיות באיגוד, והטיפול בכך יופקד בידי החברה ההיסטורית היהודית של אנגליה.
- ד. הנהלת האיגוד תפרסם דו"ח אחת לשנה, כדי לשמור על קשר בין החברות, להחליף מידע על הפעילות ולקיים קשרים עם מוסדות בינלאומיים למדע.

8. מפעל המקורות לתולדות עם ישראל

באסיפה הכללית הקודמת של החברה ההיסטורית הישראלית נתקבלה הצעתה של הנהלת החברה להוציא לאור קובץ מקורות היסטוריים לתולדות עם ישראל. הקובץ מיועד לסטודנטים, למורים ולתלמידים בכיתות הגבוהות של בתי-הספר העל-יסודיים. קובץ המקורות יופיע במבנה של 5 ספרים, לפי החלוקה הבאה:

- כרך 1: תקופת המקרא, הכוללת גם את התקופה הפרסית.
- כרך 2: בית שני מאלכסנדר מוקדון עד הכיבוש הערבי.
- כרך 3: ימי הביניים המוקדמים: מהכיבוש הערבי עד גרוש ספרד.
- כרך 4: ימי הביניים המאוחרים: מלאחר גרוש ספרד עד המהפכה הצרפתית.
- כרך 5: העת-החדשה: מהמהפכה הצרפתית עד מלחמת-ששת-הימים.

פרופ' ש' אטינגר נקבע כעורך ראשי של כל הסדרה.

9. מפעל הדמוגרפיה ההיסטורית של חיהודים

החברה לדמוגרפיה יהודית הציעה לחברה ההיסטורית הישראלית להקים מפעל משותף ובישיבה משותפת לשני הגופים הוחלט כדלקמן:

- א. לאחר את העוסקים בנושא זה ברחבי העולם, לברר את תחומי המחקר שלהם, לרכז במרכז שזר אוסף של תרפויסים בנושא ולהוציא מדי שנה קטלוג על מצב המחקר בהיסטוריה דמוגרפית יהודית.
- ב. להכין רשימה ביבליוגרפית ראשונה של מחקרים, שנעשו בהיסטוריה דמוגרפית יהודית, ולפרסמה.
- ג. להתקשר עם אגודות דומות בחו"ל להחלפת מידע.
- ד. לסיים עד קיץ 1983 מחקר על הדמוגרפיה היהודית בהולנד, שיהווה דגם לפעולות בעתיד.

10. הסימפוזיון הבין-לאומי

בפעם הראשונה בתולדותיה קיימה החברה ההיסטורית הישראלית סימפוזיון בינלאומי. הסימפוזיון דן בנושא: יהדות ונצרות תחת השפעת הנציונל-סוציאליזם 1919–1945. הסימפוזיון נערך בירושלים בין התאריכים 27 ביוני וה'1 ביולי 1982, בהשתתפות חוקרים בעלי שם מהארץ ומחו"ל. הסימפוזיון נערך בחסות האקדמיה הישראלית למדעים, האוניברסיטה העברית, יד ושם, המועצה הארצית של נוצרים ויהודים בארה"ב ומשרד החינוך והתרבות, האגף לתרבות ואומנות. תודתנו נתונה לקרן אהרון וסטיל גולדמן ולקרן פריץ טיסן, שתומותיהן אפשרו את קיום הסימפוזיון.

11. הקונגרס העולמי השמיני למדעי היהדות

בעקבות פניית האיגוד העולמי למדעי היהדות, לא קיימנו בקיץ תשמ"א את הכנס השנתי להיסטוריה. יחד עם זאת, השתתפנו בחטיבה להיסטוריה במסגרת הקונגרס העולמי השמיני למדעי היהדות, שנערך באוגוסט 1981. בעקבות ההרצאות שהושמעו במסגרת החטיבה להיסטוריה בקונגרס, אנו עומדים להוציא לאור שני קבצים: קובץ על העתיד העתיקה וימי הביניים עד גירוש ספרד, וקובץ על ימי הביניים (מגירוש ספרד) והעת החדשה.

12. הצעות לקונגרס CISH ב-1985

בעקבות פניית מזכירות CISH לכל החברות ההיסטוריות הלאומיות להציע נושאים בשתי הסקציות הגדולות, ה"Methodologie" ו"Grands themes", עד ה'1 בפברואר 1982, פנתה מזכירות החברה ההיסטורית לחבריה וביקשה מהם הצעות לנושאים. ההצעות נשלחו לפריס והן תידונה בישיבה שתתקיים בפריס בספטמבר 1982.

13. כנס לזכרו של פרופ' י' טלמון

ביוני 1982 נערך על-ידי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים כנס בינלאומי לזכרו של פרופ' י' טלמון בנושא: הדמוקרטיה הטוטאליטרית ואחריה. הכנס נערך בשיתוף האוניברסיטה העברית בירושלים, מוסד ון-ליר והחברה ההיסטורית הישראלית.

14. אסיפה כללית

האסיפה הכללית הדרושנית של החברה ההיסטורית הישראלית התקיימה ביום ט"ו בתמוז תשמ"ב (6.7.82) בירושלים. בישיבה זו נבחרו לוועדה הפועל של החברה החברים הבאים: ד"ר דן אורמן, פרופ' שמואל אטינגר, ד"ר שמואל אלמוג, ד"ר פאול א' אלסברג, פרופ' יהושע אריאלי, פרופ' מרדכי אליאב, פרופ' ישראל

אופנהיים, ד"ר אהרן אופנהיימר, ד"ר ראובן בונפיל, פרופ' חיים ביינארט, פרופ' משה בר, פרופ' מרדכי ברויאר, פרופ' ד' גודבלאט, פרופ' ישראל גוטמן, ד"ר נחום גרוס, פרופ' אריה גראבוס, פרופ' עקיבא גלבוע, ד"ר אברהם גרוסמן, פרופ' אריה גרטנר, ד"ר מיכאל גרץ, פרופ' משה דיוויס, פרופ' יוסף דן, ד"ר מיכאל היימן, פרופ' משה ד' הר, פרופ' בלה ואגו, פרופ' אריאל טואף, פרופ' אוריאל טל, פרופ' אילן טרואן, פרופ' לני יחיל, פרופ' צבי יעבץ, פרופ' מרים ירדני, פרופ' יעקב כץ, ד"ר דניאל י' כהן, ד"ר רוברט כהן, פרופ' אריה כשר, פרופ' משה מישקינסקי, ד"ר יוסף מכמן-מלקמן, פרופ' מתתיהו מינץ, פרופ' אברהם מלמט, ד"ר מרדכי נדב, ד"ר קנת סטאו, פרופ' שמואל ספראי, פרופ' שלמה סימונסון, ד"ר זאב צחור, פרופ' נתנאל קצבורג, פרופ' דניאל קארפי, פרופ' ישראל קולת, ד"ר יהושע קניאל, פרופ' אברהם רובינשטיין, פרופ' אוריאל רפפורט, פרופ' מנחם שטרן, פרופ' חנא שמרוק, פרופ' אניטה שפירא, ד"ר אלי תבין. האסיפה אישרה את התקנון החדש של החברה ההיסטורית, בהתום לבקשת רשם העמותות.

15. הוועד-הפועל

הוועד-הפועל החדש התכנס ביום י"ב באב תשמ"ב (1.8.82) באולם האקדמיה למדעים בירושלים ובחר בהנהלה חדשה: פרופ' מנחם שטרן — יו"ר, פרופ' ש' אטינגר, פרופ' מ' אליאב, פרופ' י' אריאלי, פרופ' ח' ביינארט, פרופ' מ' בר, פרופ' צ' יעבץ, פרופ' מ' מישקינסקי, ד"ר ז' צחור, פרופ' י' קולת, פרופ' א' רפפורט, פרופ' א' שפירא וד"ר א' תבין.

מרכז זלמן שזר

1. האזכרה השנתית לזלמן שזר

ביום שני, י"ב בחשוון תשמ"ב, 9.11.81, נערך במשכן נשיאי ישראל, במעמד קהל רב, טקס האזכרה לנשיאה השלישי של מדינת ישראל, זלמן שזר, במלואת שבע שנים לפטירתו. כמו בשנים הקודמות, הוענקו גם השנה פרסים לתלמידים אשר כתבו עבודות-גמר בהיסטוריה של עם ישראל בשנת הלימודים תשמ"א. השנה זכו שלושה-עשר תלמידים ותלמידות בפרסים, שנתרמו ע"י 'אליהו' — חב' לביטוח, ו'המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח' — משרד החינוך והתרבות. את הטקס פתח השופט חיים כהן, יו"ר הוועד-המנהל של מרכז זלמן שזר. פרופ' משה דוד הר הרצה על הנושא: 'תלמיד חכם כמנהיג'. את הפרסים לתלמידים הזוכים העניק נשיא המדינה, מר יצחק נבון.

2. מאה שנות עלייה והתיישבות — חומר-עזר לבתי-הספר

המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך והתרבות קבעה את הנושא 'מאה שנות עלייה והתיישבות' כנושא המרכזי של הפעילות החינוכית בבתי-הספר בשנה"ל תשמ"ב. ברשות מרכז שזר חומר עזר, שיש בו כדי לסייע לבתי-הספר בהעברת פרקים אחדים מתוך נושא זה. חומר זה הוצע לבתי-הספר ונרכש על-ידי כ-500 מהם. החומר הוא:

- 1 מאה שנות עלייה והתיישבות — לקט תמונות: חוברת הכוללת 55 תמונות, המתארות את מרבית העליות וצורות ההתיישבות.

2 סדרות של שקופיות בנושאים הבאים:

א. המושבות הראשונות

ב. ההעפלה, 1934–1948

ג. יישובי חומה ומגדל

בכל סדרה כ-50 שקופיות ומצורפת אליה חוברת הסבר, הכוללת מבוא ותאור מפורט של כל שקופית ושקופית.

3. השתלמויות מורים

השנה קיימו מספר השתלמויות מורים, בשיתוף עם גורמים נוספים: משרד החינוך והתכנון, המחלקה להשתלמויות מורים, המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח והפיקוח על הוראת ההיסטוריה, וכן האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח והמרכז ללימודי יהדות ספרד והמרכז.

א. 'יהדות המזרח בזמן החדש', ב'28.12.81, בת"א. ההשתלמות יועדה למורים בחטיבת-הביניים ובחטיבה-העליונה של בתי-הספר העל-יסודיים והיא התקיימה בעקבות הופעת הספר 'תולדות היהודים בארצות האיסלם' והחוברת לחטיבת-הביניים — 'היהודים מראשית העת החדשה'.

ב. יום-עיון למורים בנושא: 'העולם הרוחני של קהילות ישראל במזרח, מגרש ספרד ועד ימינו'. התקיים בירושלים, ב'1.4.82. יום-העיון היה מיועד למורים להיסטוריה, לספרות, למחשבת ישראל ולמחנכים.

ג. 2 השתלמויות למורים בחינוך הממלכתי-דתי בנושא: 'הוראת נושאים בתולדות עם ישראל' התקיימו ב'15.2.82 בתל-אביב וב'2.3.82 בחיפה. ההשתלמויות נערכו בשיתוף אגף החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת ההיסטוריה והמחלקה להשתלמויות מורים במשרד החינוך והתכנון. מכיון שעל המורה לבחור נושא אחד מתוך השלושה המוצעים להוראה — שיקום היהדות וגיבושה אחר חורבן הבית השני; ההנהגה העצמית של היהודים בימי-הביניים; תנועת החסידות — התקיימו המפגשים בהשתתפות אנשי מחקר בתחומים אלו.

4. 'שיח' — ידיעון למורים להיסטוריה

גם בשנת תשמ"ב יצא לאור 'שיח' — הידיעון למורים להיסטוריה, זו השנה השישית. בשנה זו ראו אור 3 חוברות — 15, 16 ו-17 — שכללו ראיון עם פרופ' יהושע אריאלי על מקומה של ההיסטוריה בין מדעי הרוח ועל יחסה למדע בכלל. שיחה עם פרופ' נתן רוטנשטרייך על חינוך למודעות היסטורית ועל הקשר שבין הלוח החשיבה של ההיסטוריון להלוח החשיבה של הפילוסוף, ושיחה עם ד"ר שמואל אלמוג על מאה שנות התיישבות יהודית בארץ-ישראל.

כן נתפרסם ב'3 החוברות הללו מדור שכלל מקורות לתולדות החינוך היהודי, בעריכת ד"ר ישעיהו גפני. המדור הופיע בסיוע המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח בחינוך ובתכנון, משרד החינוך והתכנון, והוא כלל את הנושאים הבאים:

— דמות המורה ומעמדו החברתי בימי התלמוד — מאת ד"ר ישעיהו גפני

— מפנקסו של מלמד יהודי באיטליה בסוף המאה ה'ט"ז — מאת בנימין ריצ'ל

— לימוד תורה בירושלים במאות ה'ט"ו וה'ט"ז: מסגרת ותכנים — מאת ד"ר אברהם דוד

5. הדרכת תלמידים

מרכז זלמן שזר העמיד לרשות תלמידים בכיתות י"א וי"ב, הכותבים עבודות-גמר בהיסטוריה יהודית במקום בחינת בגרות, מנחה אשר מיעץ, מכוון ומסייע לתלמידים בכתיבת עבודות וכן מפנה אותם למנחים מיוחדים, לפי הצורך. יש לציין שהשנה היה גידול רב במספר התלמידים אשר פנו למרכז וביקשו הדרכה.

6. סדנת ההיסטוריון

בשנת תשמ"ב המשיכו לפעול סדנאות ההיסטוריון בירושלים, בתל-אביב, כחיפה, בבאר-שבע וברמת-גן. בסדנאות הוצגו מידי חודש תוצאות המחקר ההיסטורי שנעשה באוניברסיטאות השונות בתחום ההיסטוריה של עם-ישראל.

להלן רשימת נושאי הסדנאות והמרצים בשנת תשמ"ב:

- ירושלים: מרכז הסדנה: ד"ר דניאל שוורץ
 — פרופ' אלברט באומגרטן — הכיני פרושי
 — ד"ר זאב צחור — הויכוח בין הנהגת התנועה הציונית לבין המוסד לעלייה ב' על ההעפלה (1947)
 — ד"ר יוסטוב עסיס — פשע ואלימות בחברה היהודית בספרד במאות י"ג-י"ד
 — ד"ר בצלאל פורטן — חקר הפפירוסים הארמיים ותורמם לתולדות עם ישראל
 — ד"ר יוסף טובי — מעמדם המשפטי של היהודים בארצות האיסלם בזמן החדש
 — ד"ר פיטר שלימוביץ — יחזקאל קויפמן — הפילוסופיה של ההיסטוריה
 — פרופ' יוסף דן ופרופ' אברהם הלרין — רציונליזם ומיסטיקה בימי הביניים היהודיים — ערב לזכרו של פרופ' ח"ה בן-ששון ז"ל
 — ד"ר דניאל י' לסקר — כסאו של אליהו והפולמוס היהודי-נוצרי בימי הביניים

- תל-אביב: מרכז הסדנה: ד"ר רוברט רוקווי
 בשיתוף: עיריית תל-אביב — ספריית שער ציון
 — ד"ר יואל פישמן — יהדות אירופה אחרי השואה
 — גב' אפרת פרדקין — תחומי ארץ-ישראל בתקופת המשנה
 — ד"ר רוברט רוקווי — היהודים והעולם התחתון בארה"ב: הפושע, משפחתו והקהילה היהודית
 — ד"ר אריה מורגנשטרן — עליית תלמידי הגאון מוילנא והציפייה למשיח בשנת הת"ר — 1840

- רמת-גן: מרכז הסדנה — ד"ר רפאל ינקלביץ
 בשיתוף: אוניברסיטת בר-אילן, המחלקה לתולדות עם ישראל, ועיריית רמת-גן, המחלקה לתרבות
 — מר יוסף אבנרי — שמרנות מול תעוזה בפועלו של הראי"ה קוק זצ"ל כרכה של יפו
 — מר בן-ציון רוזנפלד — חכמי התלמוד ותרבות יוון
 — גב' חוה וגמן-אשכולי — שואה והצלה — ההיבט הארץ-ישראלי
 — ד"ר משה רוסמן — הגורמים למשבר בקהילה היהודית בפולין ערב צמיחת החסידות
 — ד"ר יהושע קניאל — היישוב הישן מול היישוב החדש — המשך ותמורה
 — פרופ' אריאל טואף — כיצד נוצר הגיטו בימי הביניים? — אגדה ומציאות

- ד"ר דן מכמן — אמונה וחיי דת בתקופת השואה
 — ד"ר מאיר הילדסהיימר — ארגון הקהילה היהודית באירופה — מסגרת להתגשמות אוטונומיה יהודית
- חיפה: מרכז הסדנה — ד"ר סופיה מנשה
 בשיתוף: עיריית חיפה — המחלקה לתרבות
- פרופ' יהושע פראוור — עובדיה, הגר הנורמני — המפגש בין יהדות ונצרות בראשית המאה ה־20.
 — ד"ר סילביה שיין — עיר עמים רבים — עליות-לרגל לירושלים בשלהי ימי-הביניים
 — פרופ' אוריאל רפפורט — יהודים ונוכרים בארץ-ישראל והמרד הגדול ברומא 66–70 לסה"נ
 — ד"ר פנחס עופר — הדו"ח החסוי של ועדת פאלין (1917–1920) — להערכת הממשל הצבאי הבריטי בארץ-ישראל
 — ד"ר מיכאל גרין — התגבשות התודעה הסוציאלית והלאומית במחשבתו של משה הס
 — ד"ר ד' גולן וד"ר אשר כהן — שכתוב ההיסטוריה: זיופים בנושא השואה
 — פרופ' שמואל אטינגר — מקומה של ההשכלה בתולדות ישראל בעת החדשה
 — ד"ר יעקב גולדשטיין — רעיון ההתיישבות באתוס הלאומי
- באר-שבע: מרכז הסדנה — ד"ר דן אורמן
 — ד"ר זאב צחור — הויכוח בין הנהגת התנועה הציונית לבין המוסד לעלייה ב' על ההעפלה (1947)
 — ד"ר מאיר אביזוהר — פונדמנטליזם ופרגמטיזם — הויכוח על תוכנית בילטמור (1941–1943)
 — פרופ' אוריאל רפפורט — מבעיות המרד הגדול ברומא
 — ד"ר אלון גל — דוד בן-גוריון והציונות האמריקאית (1938–1942)
 — פרופ' ישעיהו פרידמן — ממשלת גרמניה והתנועה הציונית 1897–1918
 — ד"ר שמעון רדליך — היישוב בארץ-ישראל ורוסיה הסובייטית בשנות מלחמת-העולם השנייה: שותפות וניגודים
 — ד"ר כרמי הורביץ — בעלי הלכה ומקובלים בצפת של המאה ה־16

7. הוצאה לאור

ספרים חדשים:

- 1 תולדות היהודים בארצות האיסלאם — מאת ד"ר יוסף טובי, ד"ר יעקב ברנאי, ד"ר שלום בראשר. עורך: פרופ' שמואל אטינגר
 לראשונה בעברית, ראה אור ספר המסכם את תולדות היהודים בארצות המזרח, בעת החדשה — עד אמצע המאה ה־19. הספר, שנכתב בידי צוות חוקרים, מציג בפני הקורא תמונה כוללת של פרק מרכזי בתולדות עמנו, שעד לשנים האחרונות לא זכה למחקר הולם. הספר מאפשר למורים ולתלמידים לימוד שיטתי ומסודר של הנושא, המשולב במידה גדלה והולכת בתוכנית הלימודים. הספר כולל גם למעלה מ־30 תמונות ומפות, מפתח שמות מפורט, מילון קצר להבהרת שמות ומונחים הכלולים בספר, לוח-תאריכים להשוואה ומבחר ספרים ומאמרים למעוניינים בהרחבה ובהעמקה. הספר אושר ע"י הממונה על אישור ספרי לימוד במשרד החינוך והתרבות כספר-עזר לחטיבה-העליונה בכתיב-הספר העל-יסודיים.
- 2 כתיב פולמוס לפרופיט דוראן. עורך: פרופ' אפרים תלמג'
- 3 וילהלם מאר/הפאטריארך של האנטישמיות, מאת ד"ר משה צימרמן
- 4 חלוצי העלייה מתימן, מאת ד"ר ניצה דרויאן

- 5 ממשמרת למשמרת, פרקים בחינוך יהודי בארץ ובתפוצות, מאת זלמן שזר
- 6 ביבליוגרפיה לתולדות ישראל בתקופה ההלניסטית-רומית, פרסומי 1976–1980, בעריכת פרופ' אוריאל רפפורט ומנחם מור
- 7 הגירה והתיישבות בישראל ובעמים, קובץ מאמרים בעריכת ד"ר אביגדור שנאן

8. ספר לימוד בנושא השואה

האגף לתוכניות לימודים והפיקוח על הוראת ההיסטוריה במשרד החינוך והתרבות פנו למרכז שזר בבקשה להוציא לאור ספר לימוד על השואה, שכן נושא זה הינו נושא חובה לחטיבה העליונה בבתי הספר העל-יסודיים החל משנת תשמ"ג, ואין כיום ספר לימוד העוסק בשואה. פרופ' ישראל גוטמן ופרופ' חיים שצקר נאותו לחבר את הספר. הספר יהיה בנוי על 30 מערכי-שיעור ויכלול גם הנחיות למורה וחוברת הדרכה לתלמיד. נעשים מאמצים שהספר ייצא בראשית שנת הלימודים תשמ"ג.

9. פירסומים באנגלית

הביבליוגרפיה לתולדות ישראל בתקופה ההלניסטית-רומית, פרסומי 1976–1980, ראתה אור במהדורה דו-לשונית — עברית-אנגלית, בעריכת פרופ' אוריאל רפפורט ומנחם מור
— תורגם ונמצא בשלבי עריכה הספר: הציונות והשאלה הערבית, בעריכת ד"ר שמואל אלמוג
— בשלבי תרגום: וילהלם מאר — הפאטריארך של האנטישמיות, מאת ד"ר משה צימרמן

10. אירועים מיוחדים

- א. בשנת תשמ"ב קיים מרכז שזר בשיתוף עם הסינמטק — הארכיון הישראלי לסרטים, סדרה של תשעה מפגשים שבועיים בנושא: 'יהדות אמריקה בראי הקולנוע'. בכל מפגש הוקרן סרט אשר לווה בהרצאה ובידיון. המפגשים נערכו בכניין הסינמטק בירושלים מתאריך ה-15.4.82 ועד ה-10.6.82.
- ב. מרדיקליזם דמוקרטי לאנטישמיות גזענית
דיון חוקרים במסגרת סדנת ההיסטוריון התקיים במוסד ון-ליר בירושלים ב-4.4.82, וזאת בעקבות הופעת הספר: 'וילהלם מאר — הפאטריארך של האנטישמיות' מאת ד"ר משה צימרמן, ופירסום הקונטרס 'היהדות במוסיקה', מאת ריכרד ואגנר (מבוא — ד"ר אוטו דב קולקה).
- ג. בריטניה, הציונות וארץ-ישראל
יום-עיון בנושא זה נערך במוסד ון-ליר ב-22.4.82, בשיתוף עם החברה לתולדות היהודים באנגליה, סניף ישראל.
- ד. הרצאה של פרופ' אומליאן פריצק
הרצאה של פרופ' פריצק, ראש המכון ללימודים אוקראיניים באוניברסיטת הרווארד, בנושא: 'מוצאם של הכוזרים', התקיימה ב-26.1.82.
- ה. מקומה של ארץ-ישראל בתולדות ישראל
יום-עיון בנושא זה נערך באוניברסיטת בר-אילן ב-23.3.82, בשיתוף עם המ זלקה לתולדות ישראל והפקולטה למדעי היהדות באוניברסיטת בר-אילן.
- ו. המשיחיות ההיסטורית והתנועה הלאומית המודרנית — המשך או הפכה
יום-עיון בנושא זה נערך בשיתוף עם החוג ההיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטה העברית. השתתפו:

פרופ' שמואל אטינגר, פרופ' משה דוד הר, ד"ר בצלאל פורטן, פרופ' אביתר פריזל, ד"ר יוסף שלמון,
הנחה: ד"ר יוסף קפלן.
יום-העיון התקיים בהר הצופים, י"א באייר תשמ"ב (4.5.82).

11. הכנס השנתי השביעי של מרכז שזר

הכנס השנתי השביעי של מרכז שזר התקיים בירושלים בין ה-4 ל-7 ביולי 1982. הכנס השנתי יוחד השנה לנושא: 'היהודים בכלכלה', מהעת העתיקה ועד העת החדשה.

pamphlet — “Judaism in Music” (with a forward by Dr. Otto Dov Kulka). It took place at the Van-Leer Institute in Jerusalem on April 14, 1982.

III “Britain, Zionism and Palestine”

A colloquium on this topic was held at the Van-Leer Institute on April 22, 1982, in cooperation with the Jewish Historical Society of England, Israel Branch. Participants: Prof. Joseph Gorni and Prof. Gabriel Cohen.

IV A lecture by Prof. Emilian Pritsak

Prof. Emilian Pritsak, Head of the Institute of Ukrainian Studies at Harvard University lectured on the subject: “The origins of the Khazars” in the Van-Leer Institute on Jan 1, 1982.

V “The Role of ‘Eretz-Israel’ in Jewish History”

A colloquium on this subject was held in Bar-Ilan University on March 23, 1982, in cooperation with the Dept. of Jewish History, Faculty of Jewish Studies.

VI Historical Messianism and the Modern National Movement — Continuation or Change”

A discussion on this issue took place at the Hebrew University on Mt. Scopus on May 4, 1982. This was done in cooperation with the Dept. of Jewish History.

Participants: Prof. Shmuel Ettinger, Prof. Moshe David Herr, Dr. Bezalel Porten, Prof. Eviatar Friesel, Dr. Joseph Salmon.

Chairman: Dr. Joseph Kaplan.

VII The Seventh Annual Conference

The Shazar Center’s seventh annual conference convened in Jerusalem from July 4 to July 7, 1982. The conference was centered upon the theme: “The Jews in Economy” — from ancient to modern times.

7. *Publications*

New Books

1. History of Oriental Jewry in Modern Times — by Dr. Joseph Toby, Dr. Jacob Barnai, Dr. Shalom Bar-Asher. Editor — Prof. Shmuel Ettinger.
For the first time in Hebrew — a book summarising the history of oriental Jewry in modern times — up to the middle of the nineteenth century. Written by a research team, the book presents an overall view of an important but neglected chapter of our history, providing teachers and student with a systematic study of the subject (increasingly integrated within the curriculum). The book also contains over thirty maps and photographs, a detailed index, a glossary of terms, a synchronic table of dates as well as a bibliography for further reference. The Ministry of Education and Culture has authorised this book as an auxiliary textbook for the senior high-school level.
2. Polemical writings of Durran — edited by Prof. Ephraim Talmadge.
3. Wilhelm Marr: The Patriarch of Antisemitism — by Dr. Moshe Zimmermann.
4. The Pioneers of the Immigration from Yemen — Dr. Nitza Droyan.
5. From One Generation to Another — Chapters in Jewish Education in Israel and the Diaspora — Zalman Shazar.
6. A Bibliography of Jewish History during the Hellenistic & Roman periods (1976—1980) edited by Prof. Uriel Rappaport and Menachem Mor.
7. Immigration and Settlement in Israel and Other Nations — A collection of articles edited by Dr. Avigdor Shinan.

8. *A Textbook on the Holocaust*

The Ministry of Education and Culture has requested the Shazar Center to prepare a textbook on the Holocaust, following the decision to include the subject as part of the high-school curriculum.

Prof. Israel Gutman and Dr. Chaim Schatzker will write the book. It will contain thirty lessons and instructions to both teacher and student. The book is expected to appear at the beginning of the coming school-year.

9. *Publications in English*

- a. Translated and Published:
A Bibliography of Jewish History during the Hellenistic & Roman Periods — Edited by Prof. Uriel Rappaport and Menahem Mor.
- b. In Preparation:
Zionism and the Arab question — Edited by Shmuel Almog.
- c. In Translation:
Wilhelm Marr — “The Patriarch of Antisemitism” — by Dr. Moshe Zimmermann.

10. *Special Events*

I “Portraits of American Jewry in Film”

The Shazar Center in cooperation with the Cinematheque — the Israel Film Archives, conducted a series of 9 weekly meetings under this title. At each meeting a different film was shown, accompanied by an introduction and ending in a discussion. The meetings took place at the Jerusalem Cinematheque building between April 15 and June 10, 1982.

II From Democratic Radicalism to Racial Antisemitism

A discussion was held at the historian’s workshop following the publication of: Wilhelm Marr — “The Patriarch of Antisemitism” by Dr. Moshe Zimmermann, and Richard Wagner’s

Tel-Aviv: Workshop coordinator — Dr. Robert Rockaway. In cooperation with the Municipality of Tel-Aviv — Sha'ar Zion, Beith Ariela Library.

- Dr. Joel Fishman — European Jewry after the Holocaust.
- Ms. Effrat Fradkin — Boundaries of Eretz Yisrael during the Mishna period.
- Dr. Robert Rockaway — Jews and the underworld in the USA: The criminal, his family and the Jewish community.
- Dr. Arie Morgenstern — The Aliyah of the disciples of the Vilna Gaon and pangs of the Messiah: 1840.

Ramat-Gan: Workshop coordinator: Dr. Raphael Yankelewitz. In cooperation with the Dept. of Jewish History, Bar-Ilan University; the Dept. of Culture, Ramat-Gan municipality.

- Mr. Joseph Avneri — Conservatism versus innovation in the works of R. Abraham Isaac Kook as the Rabbi of Jaffa.
- Mr. Ben-Zion Rosenfeld — The Talmudic sages and Hellenistic culture.
- Ms. Chava Wagman-Eshcoli — Holocaust and rescue: The Palestinian aspect.
- Dr. Moshe Rossman — The crisis of the Jewish community in Poland on the eve of Hassidism.
- Dr. Joshua Kaniel — The old Yishuv versus the new Yishov — continuity and change.
- Prof. Ariel Toef — The establishment of the medieval ghetto — Legend and reality.
- Dr. Dan Michman — Faith and religious life during the Holocaust.
- Dr. Meir Hildesheimer — The organisation of the Jewish community in Europe — A framework for Jewish autonomy.

Haifa: Workshop coordinator — Dr. Sophia Menashe. In cooperation with the Dept. of Culture, Haifa municipality.

- Prof. Joshua Praver — Ovadia, the Norman neophyte; The encounter of Judaism and Christianity at the beginning of the twelfth century.
- Dr. Sylvia Shine — Pilgrimages to Jerusalem at the waning of the middle ages.
- Prof. Uriel Rappaport — Jews and Gentiles in Judea and the great rebellion against Rome, 66-70 CE
- Dr. Pinhas Offer — The secret report of the Palin commission (1917—1920). An evaluation of the British military administration in Palestine.
- Dr. Michael Graetz — The formation of social and national consciousness in the thinking of Moses Hess.
- Dr. D. Golan and Dr. Asher Cohen — The rewriting of history — Falsifications of the Holocaust.
- Prof. Shmuel Ettinger — The role of the enlightenment in modern Jewish history.
- Dr. Jacob Goldstein — The idea of colonisation in the national ethos.

Beer-Sheva: Workshop coordinator — Dr. Dan Orman

- Dr. Zeev Tsachor — The debate between the Zionist leadership and the “Mossad” with regard to illegal immigration, 1947.
- Dr. Meir Avizohar — Fundamentalism and pragmatism — The controversy over the Biltmore program (1941—1943).
- Prof. Uriel Rappaport — Problems of the great rebellion against Rome.
- Dr. Allon Gal — David Ben-Gurion and American Zionism (1938—1942).
- Prof. Isaiah Freidman — The German government and the Zionist movement (1917—1918).
- Dr. Shimon Redlich — The Palestinian Yishuv and the USSR during the Second World War — cooperation and conflict.
- Dr. Carmi Horowitz — Halakhists and Cabbalists in sixteenth century Safed.

- III Seminars for teachers in the religious school-system on "The teaching of Jewish history" were held in Tel-Aviv on Feb. 15, 1982 and in Haifa on Mar. 2, 1982. This was done in conjunction with the Dept. of Religious Education, the Dept. of Supervision of History Teaching and the Dept. for Teachers Extension Studies, all of the Ministry of Education and Culture. Our Center also convened scholars to assist the teachers in choosing one of the following subjects to be taught in the religious primary school: 1) The restoration and consolidation of Judaism after the destruction of the Second Temple. 2) The self-government of the Jews during the middle ages. 3) The Hassidic movement.

4. *"Siah" — Bulletin for History teachers*

Three numbers (15-17) of the bulletin for history teachers appeared this year. Bulletin number 15 carried an interview with Prof. Yehoshua Arieli on "History, it's role within the humanities and vis à vis Science". The following number brought an interview with Prof. Nathan Rothenstreich on "Education to historical awareness and the link between the thinking of the historians and of the philosophers". Number 17 published an interview with Dr. Shmuel Almog on "A hundred years of Jewish settlement in Palestine — an historical evaluation".

Also appearing in these issues was a section on Sources for the History of education, edited by Dr. I. Gafni, in cooperation with the Center for Integration of Oriental Jews Tradition. The following articles appeared therein:

- 'The teachers image and social standing in Talmudic times' — Dr. I. Gafni.
- 'From the note-book of a Jewish "melamed" in Italy at the end of the sixteenth century' — Benjamin Richler.
- 'The study of Torah in Jerusalem in the fifteenth and sixteenth centuries; Forms and content' — Dr. Abraham David.

5. *Counseling for High-School Students*

Eleventh and Twelfth year high-school students, writing papers in Jewish history, have been provided by the Shazar Center with an instructor who may also refer them to special tutors, if necessary. This year there has been a large increase in the number of students availing themselves of this facility.

6. *The Historian's Workshop*

The historian's workshops have carried out this year an extensive program of activities in Jerusalem, Tel-Aviv, Ramat-Gan, Haifa and Beer-Sheva.

Jerusalem: Workshop coordinator — Dr. Daniel Shwartz.

- Prof. Albert Baumgarten — The title "Pharisee".
- Dr. Zeev Tsachor — The debate between the Zionist leadership and the "Mossad" with regard to illegal immigration in 1947.
- Dr. Yom-Tov Assis — Crime and violence in the Jewish society of Spain during the thirteenth and fourteenth centuries.
- Dr. Bezallel Porten — The study of papyri and its contribution to Jewish history.
- Dr. Yosef Toby — The legal status of Jews in the Islamic countries in modern times.
- Dr. Peter Shlomowitz — Yehezkel Kaufman: Philosophy of History.
- Prof. Joseph Dan and Prof. Abraham Halkin — Rationalism and mysticism in medieval Jewish history, in memory of the late Prof. Haim-Hillel Ben-Sasson.
- Dr. Daniel Y. Lasker — Elijah's Seat and the Judaeo-Christian controversy during the middle ages.

15. *The Executive Committee*

The new executive committee convened on Aug. 1st, 1982 at the Israel Academy for Sciences and Humanities in Jerusalem and at that time chose its new directors: Prof. Menachem Stern-Chairman, Prof. S. Ettinger, Prof. M. Eliav, Prof. Y. Arieli, Prof. H. Beinart, Prof. M. Beer, Prof. Z. Yavetz, Prof. M. Mishkinsky, Dr. Z. Tsahor, Prof. I. Kolat, Prof. U. Rappaport, Prof. A. Shapira and Dr. E. Tavin.

THE ZALMAN SHAZAR CENTER

1. *The Annual Meeting in Memory of Zalman Shazar*

The annual ceremony in memory of Israel's third president, the late Zalman Shazar, was held on November 9, 1981 at the official residence of the President of Israel, in Jerusalem.

Chairman of the Board of the Shazar Center, Justice Haim Cohen, presided over the ceremony, and Prof. Moshe David Herr delivered a lecture on the subject: "The Talmid Ḥakham as a Leader".

The President of Israel, Mr. Y. Navon, handed out prizes to thirteen high-school students for papers on Jewish history submitted during 1981. The prizes were awarded by Eliahu Insurance Co. and the Center for the Integration of Oriental Jews Tradition, the Ministry of Education and Culture.

2. *A Hundred Years of Aliyah and Settlement*

The Ministry of Education and Culture has decided to focus its activities during 1982 on the theme: "A hundred years of Aliyah and settlement". The Center put at the disposal of the schools educational aides to facilitate this task. Approximately five hundred schools have already availed themselves of the following materials:

- 1 "A hundred years of Aliyah and Settlement" — A booklet containing fifty-five photographs, portraying various waves of immigration and forms of settlement.
- 2 Series of slides on the following topics:
 - A. The first settlements.
 - B. The illegal immigration, 1934—1948.
 - C. The Wall and Tower settlements.

Each series includes about fifty slides and an explanatory booklet.

3. *Teachers Extension Studies*

The Shazar Center held several one-day seminars for teachers this year. This was done in cooperation with the Dept. for Teachers Extension Studies, and the Center for Integration of Oriental Jews Tradition, both of the Ministry of Education and Culture, as well as the Center for Study of Spanish Jewry of the Hebrew University. Teachers were offered three different seminars:

- I "Oriental Jewry in Modern Times", held in Tel-Aviv on Dec. 28, 1982. The seminar was designed for high-school teachers and followed the publication of "The History of Oriental Jewry in Modern Times", and the textbook for junior high-school students entitled "The Jews since the Beginning of Modern Times".
- II A seminar was held in Jerusalem on April 1, 1982, on "The Spirit of the Oriental Jewish Communities, from the Spanish Expulsion onwards". The seminar was attended by teachers of history, literature and Jewish philosophy.

- B) To prepare a primary bibliography of titles pertaining to this topic.
- C) To contact similar institutions abroad for exchange of information.
- D) To complete by the summer of 1983 a research project concerning Jewish demography in Holland. This will serve as a model for future activities.

10. *The International Symposium*

For the first time since its existence, the Historical Society of Israel held an International Symposium. The symposium on the theme: "Judaism and Christianity under the Impact of National-Socialism (1919—1945)" was held in Jerusalem from June 27th to July 1st 1982, with the participation of renowned scholars from Israel and abroad. The symposium was sponsored by the Israel Academy of Sciences, The Hebrew University, Yad Vashem, The Ministry of Education and Culture, Division of Culture and Arts, as well as the National Council of Christians and Jews in the U.S.A.

This was made possible thanks to the generous contributions of the Aaron and Cecil Goldman Fund and the Fritz Thyssen Fund.

11. *The Eighth World Congress for Jewish Studies*

At the request of the World Association for Jewish Studies we refrained from convening our annual conference in 1981. We did however participate in the historical division within the Eighth World Congress for Jewish Studies in August 1981. We are about to publish two volumes based on the papers presented to the historical division of the Congress. The first volume will cover ancient history and the middle ages — until the expulsion of the Jews from Spain. The second volume covers modern times, from the expulsion of the Spanish Jews to the present.

12. *Suggestions for the CISH Congress in 1985*

The CISH Secretariat requested its members to propose ideas for the two central sections of the 1985 Congress. Our proposals were sent to Paris to be discussed there at a meeting in Sept. 1982.

13. *Conference in Memory of Prof. Jacob Talmon*

In June 1982, the Israel Academy of Sciences held an international conference in memory of Prof. J. Talmon, on the theme: "The Totalitarian Democracy and After", in cooperation with the Hebrew University of Jerusalem, the Van-Leer Institute, and the Historical Society of Israel.

14. *The General Assembly*

The General Assembly of the Historical Society of Israel was convened on July 6th, 1982 in Jerusalem. At this meeting the following members were chosen to serve on the executive committee: Dr. Dan Urman, Prof. Shmuel Ettinger, Dr. Shmuel Almog, Dr. Paul A. Alsberg, Prof. Yehoshua Arieli, Prof. Mordechai Eliav, Dr. Israel Oppenheim, Dr. Aaron Oppenheimer, Dr. Reuven Bonfil, Prof. Haim Beinart, Prof. Moshe Beer, Prof. Mordechai Breuer, Prof. David Goodblatt, Prof. Israel Guttman, Dr. Nahum Gross, Prof. Arie Grabois, Prof. Akiva Gilboa, Dr. Avraham Grossman, Prof. Lloyd Gartner, Dr. Michael Graetz, Prof. Moshe Davis, Prof. Joseph Dan, Dr. Michael Hymann, Prof. Moshe D. Herr, Prof. Bela Vago, Prof. Ariel Toaf, Prof. Uriel Tal, Prof. Salwyn Troen, Prof. Lenni Yahil, Prof. Zvi Yavetz, Prof. Miriam Yardeni, Prof. Jacob Katz, Dr. Daniel I. Cohen, Dr. Robert Cohen, Prof. Arie Kasher, Prof. Moshe Mishkinsky, Dr. Joseph Michman, Prof. Matitahu Minc, Prof. Avraham Malamet, Dr. Mordechai Nadav, Dr. Kenneth Staw, Prof. Shmuel Safrai, Prof. Shlomo Simonsohn, Dr. Zeev Tsahor, Prof. Nathaniel Katzburg, Prof. Daniel Carpi, Prof. Israel Kolat, Dr. Yehoshua Kaniel, Prof. Avraham Rubinstein, Prof. Uriel Rappaport, Prof. Menachem Stern, Prof. Khannah Shmeruk, Prof. Anita Shapira, Dr. Eli Tavin.

6. *The International Association of Historical Societies for the Study of Jewish History*

During the Eighth World Congress of Jewish Studies, an International Association of Historical Societies for the Study of Jewish History was established. The general assembly of the Association approved the statutes of the Association and chose an executive board.

Members of the executive board:

Prof. S. Ettinger, Israel (Chairman);
 Mr. S. Viener, U.S.A. (Vice-Chairman);
 Dr. A. Newman U.K. (Vice-Chairman);
 Prof. H. Beinart, Israel (Honorary Secretary);
 Prof. D. Capri, Israel (Honorary Treasurer);
 Prof. I. Twersky U.S.A., member;
 Prof. J. Gerber, U.S.A., member;
 Delegate of the Centre de Documentation Juive Contemporaine;
 Prof. M. Eliav, Israel, member.

7. *Resolutions of the Executive Board of the International Association of Historical Societies*

A) Members of the executive board residing in different countries will find it difficult to attend frequent board meetings. Thus, it was decided to rely on written communication to arrive at interim decisions.

B) The rate of membership fees will be determined, at a later date and the national historical societies will be fully informed.

C) It has been resolved to convene regional meetings of the European members. The organization of the meetings will be entrusted to the Jewish Historical Society of England.

D) The executive board of the Association will issue an annual report in order to maintain communication between the national societies, exchange information about activities, and make contact with scholarly international institutions.

8. *A Project of Historical Sources of Jewish History*

At the previous general assembly of the Historical Society of Israel, a resolution was passed to publish a systematic compilation of sources for the study of Jewish history. This compilation is intended for teachers, students and senior high-school pupils.

The Historical Sources will appear as a book series, containing five volumes, in the following order:
 Vol. 1 — The Biblical period, including the Persian era.

Vol. 2 — The Second Temple: from Alexander the Great to the Moslem conquest.

Vol. 3 — The early Middle Ages: The Moslem conquest to the expulsion of Jews from Spain.

Vol. 4 — The late Middle Ages: The Expulsion of Jews from Spain to the French Revolution.

Vol. 5 — Modern Times: The French Revolution to the Six-Day War.

Prof. S. Ettinger has been appointed Chief Editor of the series.

9. *Jewish Historical Demography*

The Israel Demographic Society has suggested a joint venture to the Historical Society of Israel. In a meeting of representatives of both institutions, the following resolutions were taken:

A) To locate researchers throughout the world engaged in Jewish demography through the ages, to collect reprints of articles on this subject, and to publish an annual catalogue.

REPORT OF ACTIVITIES IN 1982

New Premises

The Historical Society of Israel and the Zalman Shazar Center have moved to new premises on 22 Rashba Street, Jerusalem. This was made possible thanks to a special contribution from the Mastow Fund through the department of special projects of the Jewish National Fund. Our thanks to Dr. Avraham Avichay, chairman of the J.N.F., and his staff.

We also wish to thank Yad Avi Ha-yishuv, whose contribution enabled us to renovate the office and purchase additional office equipment.

THE HISTORICAL SOCIETY OF ISRAEL

1. *Participation of the Universities*

All the Israeli universities contributed this year to the budget of the Historical Society of Israel. We hope they will continue to do so and will increase their contribution in the future.

2. *The Executive Committee Meeting*

The annual executive committee meeting was held this year at Tel-Aviv University on Dec. 27th 1981. A report was submitted covering the activities of the Historical Society of Israel and the Zalman Shazar Center. The issues raised at the meeting were: the 'Zion' periodical, the historians workshop, the annual conference, teachers extension studies, the international symposium, publications, and a high-school textbook on the Holocaust.

3. *"Zion"*

"Zion" continues to appear as a quarterly. Its format was enlarged from 90 to 120 pages thanks to an allocation of funds from the Institute for Jewish Studies, The Hebrew University of Jerusalem.

During 1981—1982 number 4 of Vol. 46, and numbers 1 and 2 of Vol. 47 appeared.

4. *Book Review Section in "Zion"*

Implementing the decision of the executive committee, a book review section has been launched in "Zion". Three types of reviews will be included in this section:

- A) A list of new books received.
- B) Comprehensive reviews of important books of historical research.
- C) Short reviews.

The book review section began appearing with Vol. 47.

5. *The Writings of Prof. Yitzhak Fritz Baer*

The Historical Society Board of Directors has resolved to publish a collection of writings by Prof. Y. Baer, in two volumes. Vol. 1 — miscellaneous articles and articles on the period of the Second Temple. Vol. 2 — The Jews during the Middle Ages, particularly in Spain. Most of the articles will be reprinted from "Zion" and "Tarbiz". Articles published elsewhere or translations, will be modified to fit the "Zion" format. Publication of this collection is expected by the end of 1983.